

Parlem del *mar*

Parlem del mar

una història per conèixer, estimar i preservar el mar

amb la col·laboració de:

Centre d'Activitat Regional
per a la Producció Neta

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

CRÈDITS

Edició: Fundació Mar
Text: Miquel Ventura Monsó
Fotografies: Miquel Ventura Monsó
Disseny: Jordi Quintana Coll

“Parlem del mar” forma part del Projecte “Accions per a la Producció Neta en el Sector Nàutic” realitzat per la Fundació Mar entre 2008 i 2009 i que ha rebut el suport i col·laboració del CAR (Centre d'Activitat Regional)

© 2009 Fundació Mar
© de les imatges, Natural Advice S.L.

Fundació Mar
Centre d'Estudis del Mar de Begur
Mas d'en Pinc s/n - 17255 Begur
www.fundaciomar.org

Centre d'Activitat Regional per a la Producció Neta (CAR/PN)
Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA)
Pla d'Acció pel Mediterrani (PAM) - Centre Regional pel Conveni d'Estocolm
Carrer Doctor Roux, 80 - 08017 Barcelona
www.cprac.org

AGRAÏMENTS:
Associació Nereo, Marc Ventura, Miquel Ventura,

Conèixer és estimar,
tan sols protegirem allò que realment estimem

Aquesta història pot ajudar-nos a descobrir
quelcom tan important com la nostra vital
dependència al mar.

El nostre futur passa ineludiblement per la seva
conservació i la seva infinita revelació.

Hi havia una vegada dos germans que passaven els estius a Maret, un bonic i menut poblet de la costa nord-occidental de la Mediterrània.

En Marc, el germà gran, era espavilat i curiós; en Miquelet, el petit, era més trapella i sagaç.

Els dos eren inquietos i els agradava molt anar a la platja a jugar amb la sorra i cercar els preuats tresors que el mar portava cada dia.

Al capvespre quan tornaven cap a casa agafaven el corriol costaner de retorn a Maret i aprofitaven per visitar el seu bon amic Joan, un humil i savi pescador coneixedor del món del mar i de la seva gent.

En Joan era un vell pescador que vivia a cala Blanca a la costa més inaccessible del petit poble de Maret. Tímid i solitari, tenia una gran debilitat que el feia patir sovint: estimava el mar com ningú i l'afectaven de manera especial totes les agressions que l'home feia a la natura.

En Joan era tan bon home que, quan pescava un peix petit, li demanava perdó i el tornava al mar, al que ell anomenava "la gran catifa blava". És per això que la gent de Maret el coneixia com "el bon Joan".

Quan en Joan sortia a pescar per guanyar-se el pa, sempre donava gràcies per poder viure sobre aquell immens mar de blaus canviants que el nodria d'aliment, bellesa i coneixement.

Sempre deia que per ser feliç en aquest món tan sols calia observar com el sol es casa amb la mar tan bon punt comença el dia, gaudir amb devoció i respecte dels tresors que la mar et dona per viure i escoltar la remor de les ones al capvespre quan t'adorms.

— Res com la mar! — exclamava sovint.

En les escapades d'aventura a la platja, en Marc i en Miquelet sempre aprenien coses noves, sobretot quan en Joan els parlava des de seva vella i confortable barraca marinera. Els

nens li feien companyia i li donaven vida.

Aquells eren també dies inoblidables pels dos nens, dies que forjaren els seus records i culpiren amb suavitat, i sense adonar-se'n, la seva manera de veure i interpretar el món.

En Joan els esperava quasi cada tarda a la seva barraca, amb pa amb xocolata preparat i, assegut al seu incansable gronxador trencadís, els explicava les seves interessants històries de quan ell fou mariner arreu de la Mediterrània.

El temps s'aturava quan els tres passaven aquelles estones tan entranyables, dolces i apassionades a la barraca. En Marc i en Miquelet no deixaven de preguntar les coses més inversemblants al pobre Joan, que responia amb amabilitat i paciència. Aquests moments van deixar empremta en el record d'en Joan i el van omplir d'estimació cap a aquests dos nens que despertaven a la vida.

En un d'aquests dies de corredisses marineres, en Marc i en Miquelet van arribar a la barraca on hi van trobar el bon Joan amb ulls de tristor.

— Què et passa bon Joan? — va preguntar de sobte en Marc.

En Joan, en silenci, es va quedar mirant l'horitzó, que donava senyals de mar de fons i tempesta.

En Miquelet, una mica temorenc i darrere el seu germà, no gosava dir res per por a ser indiscret, però la seva curiositat va poder més que ell:

— Què li passa bon Joan, el podem ajudar? — va preguntar.

Amb la mirada perduda, en Joan va contestar:

— La mar ara viu el temps dels homes i ja mai tornarà a ser la que havia estat... la immensa, bella i pulcra catifa blava se'ns perd.

En Marc i en Miquelet es van acostar a en Joan i el van fer seure en el pedrís. Tot mirant-lo amb cara de preocupació, en Marc va dir:

—Bon Joan, tu sempre has estat content i esperançat amb el futur del mar. Recorda què ens dius sempre “Res com la mar!”, què ha passat? Per què aquest canvi?

El bon Joan va mirar a aquells dos noiets amb devoció i els digué amb veu serena:

—Avui us explicaré una història que us farà entendre per què estic dolgut.

En Joan va prendre alè i va començar el seu apassionant relat...

—Ara ja fa molts anys que veig que la mar està malestant. Cada vegada és més brut i pobre, ja no reflexa amb alegria la llum del sol ni de la lluna quan aquesta és plena. Això, com ja sabeu, sempre m’ha fet patir, la mar és la

meva vida, l’estimo i no sóc res sense ella.

Un bon dia estava barquejant per la zona de Ses Negres i hi vaig trobar un grup de joves que estaven amb en Florian, el pescador. Em van dir que estaven estudiant la costa per proposar la creació d’una petita reserva marina, una zona protegida on la gent pugués aprendre a conèixer la mar i estimar-la.

En aquell moment vaig quedar una mica sorprès en veure la iniciativa d’aquells joves intrèpids i decidits que baixaven sota la catifa blava per recollir mostres i conèixer de prop aquell indret. Em van dir: “volem demostrar a la gent del poble i a tothom que el mar és capaç de reviure si l’ajudem. Et necessitem a tu també!”.

En aquell moment no vaig gosar dir res per timidesa, però en el fons del meu cor sentia que allò era una gran idea i que calia defensar-la, així que els vaig encoratjar “Sort, força i fins aviat”, els vaig dir.

Durant la nit següent el meu cap rondava la idea sobre la protecció d'aquell espai marí tan malmès per l'home i dubtava si algun dia recuperaria el seu esplendor perdut i si, sobretot, l'home amb la seva forta arrogància ho permetria.

El temps va passar i a aquella gent seguia endavant amb el seu projecte de recuperar una petita part de la costa. Ses Negres es va convertir en una llavor i un exemple de futur.

Aquell espai marí va anar agafant força dia rera dia: els peixos anaven tornant a aparèixer, així com el corall, fins i tot els corns marins s'hi reproduïen. La gent començava a acceptar que allò era un bé per a tots i, de ben segur, per a les futures generacions com vosaltres.

— Segueix! Segueix! — exclamaven en Marc i en Miquel que, ben embadalits, no deixaven que en bon Joan s'aturés ni un moment.

En Joan va seguir amb la seva història.

— De mica en mica vaig començar a recuperar l'esperança mentre la meva tristesa s'anava dissipant. Creia de debò que l'experiència de Ses Negres podia estendre's a altres llocs on la mar també està malalta.

Quan anava i venia de pescar, sempre intentava aturar-me una estoneta per la zona marina protegida. La meva barqueta es parava en aigües clares i em deixava captivar per les moles de peix que pasturaven sobre els esculls i furions, o per les llampegoses capbussades dels corbs marins emplomallats pescant petits peixets despistats. No hi havia cap lloc millor com Ses Negres per gaudir de l'entorn i la vida marina.

En aquell moment en Marc va interrompre en Joan amb una pregunta que l'estava capficant de feia estona:

— Per què l'home no entén que el mar està malalt i s'ha de cuidar? Jo si tingués la meva tortuga malalta la cuidaria fins que es posés ben bona. I, després la tractaria molt bé perquè no s'hi tornés a posar. Oi que sí germanet?

— Sí, sí — va assentir en Miquelet — Jo ho faria amb tots els meus periquitos i també amb tots els animals del mar.

En Joan, emocionat i contingut, va continuar el seu relat.

L'home és arrogant i irracional per ignorància i desconeixement. La intel·ligència de l'home l'ha fet poderós davant la mar i la natura. Com que ja no en depèn directament i se n'ha distanciat, el cor ja no ho sent de la mateixa manera, el desconeixement s'apodera del vincle i es deixa d'estimar allò que et dona vida.

El silenci s'apodera del moment. Feblement se sentien de fons el trenc suau de les onades a la cala i el crit de les gavines que sortien al vol esparverades. La història d'en bon Joan, però, encara no s'havia acabat.

— El que l'home no sap — va continuar — és que necessita de manera vital estar en contacte amb els elements de la natura: l'aire, l'aigua, el sol, la platja, els sons, les olors... Tot això també forma part de l'home i de la seva naturalesa.

En Marc i en Miquelet el van mirar amb cara de no entendre del tot què els estava intentant dir.

— El que vull explicar-vos és que l'home no pot existir sense la mar, doncs venim d'ella i per seguir vivint la necessitem com cal: neta, sana i plena de vida.

Poca gent va a la mar pensant que alguna cosa haurà de fer per retornar o tan sols per agrair allò que ens dona. Només pensem en gaudir-ne, sense tenir en compte si som conscients i respectuosos amb el que fem.

El pescador pesca sense sembrar, els grans mercants i navegants llisquen el seu llom sense pensar el que deixen enrere i amb l'esperança que el mar els deixi arribar a bon port, la gent va a la platja com si fos part del pati de casa seva, i així mil situacions més. Quanta ingratitud per a la mar!

Avui estic trist perquè he sabut que Ses Negres ja no es cuida. Ara tothom hi pot fer el que vol, ningú ho defensa, ningú es queixa i les autoritats miren cap a una altra banda. He perdut l'esperança una altra vegada amb l'home i l'ús que en fa de la mar.

A hores d'ara, no sé si la recuperaré mai més.

Els dos noiets van quedar totalment desconcertats i no sabien què respondre.

Pensaven “pobre Joan... i pobres de nosaltres, també”.

La tarda queia i el cel rogent avisava que en Marc i en Miquelet havien d'anar marxant. La seva mare es preocupava de valent si arribaven gaire tard. Sense tenir ganes de deixar en Joan, en Marc, conscient de l'estat del seu bon amic li digué:

— Bon Joan, hem de marxar. La mare ja deu estar preocupada. Tan sols dir-te que tant en Miquelet com jo farem alguna cosa per retornar l'esperança a les costes de Maret i parlarem amb el pare per què hi trobi una solució.

Els tres es van abraçar i es van dir un adéu sentit, d'aquells que es fan quan no saps si serà un comiat per sempre.

El nens sabien que les seves vacances s'havien acabat, havia arribat el final de l'estiu i havien de tornar cap a la ciutat amb els seus pares.

Per coses de la vida en Marc i en Miquelet no van tornar a estiuajar al poble de Maret.

No va ser fins molts anys més tard quan els dos van retornar a Maret. En arribar al poble, el primer que van fer, de manera impetuosa i amb gran il·lusió, va ser dirigir-se fins a Cala Blanca a la cerca d'en Bon Joan, el pescador.

Malauradament ell ja no hi era, el mar se l'havia emportat un bonic capvespre de tardor. Des de llavors, pel poble de Maret, corre la llegenda que quan passes per Cala Blanca al capvespre s'hi pot veure la figura d'en Bon Joan barquejant sobre el seu vell llagut mar endins.

En Marc i en Miquel, plens de nostàlgia per les entranyables tardes d'estiu que havien passat al costat del seu bon amic Joan, van caminar en direcció cap a la barraca del vell pescador. Els dos anaven comentant com la saviesa innata d'en Joan i tot el que van aprendre d'ell els havia ajudat a estimar el mar.

— Quanta raó tenia en Bon Joan quan ens deia allò de “conèixer és estimar, i tan sols protegiem allò que estimem”
— va dir en Marc tot arribant a la barraca.

La caseta d'en Joan seguia allà, solitària, despintada i plena d'herbotes. Les portes, tancades amb pany i clau resguardaven els petits tresors que el vell llop de mar havia recollit durant la seva vida.

Els dos es van quedar en silenci contemplant la barraca i desitjant poder-hi entrar de nou. De sobte, en Miquel va recordar-se'n que en Joan amagava la clau sota el test de fonoll marí i s'hi va dirigir com un llamp. Sorprès, va comprovar com la clau encara estava sota aquell tros de fràgil terrissa, després de tants anys.

— Pels bigotis d'un peix gat! No m'ho puc creure, Marc.
Tinc la clau! — va cridar eufòric en Miquel.

Els dos, una mica nerviosos, es van encaminar cap a la porta de llevant de la barraca i posaren la clau al pany. Dues voltes a la dreta i la vella, despintada i petita porta s'obrí mandrosa refilant a sotracs per ensenyar els tresors oblidats del bon Joan.

En Marc i en Miquel van quedar bocabadats contemplant l'humil estança del pescador. La mateixa barraca i tots els objectes que contenia semblaven ara immensament més petits. L'olor a sutge vell i humitat penetrant era intensa.

Una escanyolida taula de potes primes, un petit llit de fusta de pi blanc, uns antics fogons de llenya i butà, una imatge descolorida de Mahatma Ghandi, un mirall trencat, dues grans closques de corn sobre l'estreta i ennegrida llar de foc, una closca sencera de nacra penjada a la paret i una petita llibreria amb algunes desfullades revistes del National Geographic, esllomats llibres sobre peixos, algues i altres animals marins, una Bíblia de pell de be i alguns fulletons de vaixells de pesca i de viatges al Cap Nord i a Ses Illes.

Tot, absolutament tot, semblava més petit. Fins i tot ara, quan s'imaginaven el bon Joan, el veien més menut. Els dos germans van quedar en silenci, l'escenari els recordava els moments amb un bon amic que ja no hi era.

De sobte, en Marc va veure com un tros de paper que es movia amb el vent sobre la taula. S'hi va acostar i hi va llegir: "Als meus estimats amics Marc i Miquel".

—Miquel! Miquel! Una carta per nosaltres! En Joan abans de marxar ens va deixar alguna cosa escrita —va exclamar en Marc acostant-se al seu germà.

Sense dubtar-ho ni un instant els dos germans van sortir de la barraca i asseguts a la soca d'un arbre que algun dia va portar el mar van obrir la carta que en Joan els va deixar:

Estimats amics,

No sé quan obrireu aquesta carta, però quan ho feu jo ja no seré aquí. No vull que estigieu tristos, doncs jo he tornat allà on he volgut estar sempre, sota la catifa blava amb els meus amics els dofins, els peixos i totes aquelles criatures marines que sempre m'han fet feliç.

Ara ja no sou uns nens i, de ben segur, que us heu convertit en gent de profit, responsables i conseqüents amb tot allò que vam aprendre junts. La vostra essència d'homenets valents em feia sentir bé.

Sempre recordaré amb tendresa quan en Miquelet s'enfadava per la seva menudesa i deia "sóc petit però valent" i quan tu, Marc, amb la teva serenor m'agafaves la mà i em donaves esperança.

Per això us deixo la meua darrera voluntat, que sé que complireu amb compromís i devoció, amb valentia i esperança.

Sota el meu llit de fusta trobareu un bagul amb coses personals que han format part de mi i que ara m'agradaria que s'integressin també a les vostres vides, quatre cosetes, però amb gran valor sentimental que jo estimava i que em permetran estar allà on vosaltres estigieu.

Entre elles hi trobareu un manuscrit que he anat donant forma durant les meves llargues estones d'immensa i gratificant soledat amb el meu amic el mar i que ha estat possible gràcies a la vostra font d'inspiració.

Aquest manuscrit és, en essència, un decàleg per a la conservació del medi marí que vaig crear amb la idea de convertir-se en una base sòlida per a dinamitzar noves i més grans iniciatives humanes de millora i conservació del mar.

Us agrairia que, sota el vostre criteri i nova forma de veure i entendre el món, ensenyeu a conèixer i estimar la mar, tal i com jo ho he fet.

Amb això sereu una llavor més que pot donar pas a un futur amb més esperança pel meu Gran Blau i l'amor que li he professat sempre.

Res com el mar és!

Us he tingut sempre al meu pensament i al meu cor.

Signat, Joan el pescador

Un dia de sol de primavera

En Marc i en Miquel, amb llàgrimes als ulls, es van mirar mútuament sense saber què dir-se. Després d'un llarg silenci en Marc digué:

— Bé, Miquel, ja saps què ens toca.

— Sí, Marc, crec que hem de fer tot el possible per difondre el missatge d'en Joan i que, tal com ell va dir, serveixi de llavor per què l'home reflexioni, prengui un altre rumb i faci les paus amb la natura.

Avui en Marc i en Miquel són homes joves compromesos amb el repte de millorar un món globalitzat i canviant.

En Marc és biòleg marí i treballa per una Fundació en projectes de millora i conservació del medi marí i també en la divulgació dels continguts del manuscrit que el bon Joan els va deixar.

En Miquel és arquitecte bioclimàtic i treballa per tot el món en projectes de construcció de cases dignes i sostenibles per la gent amb pocs recursos.

Tant en Marc com en Miquel són amants del mar, experts navegants i porten sempre amb ells el record i el coneixement que en Joan el pescador els va donar.

Avui, el manuscrit d'en Joan s'ha traduït a més de 50 idiomes i és fonament de reflexió col·lectiva per a la gent que viu el mar per aconseguir preservar aquest singular tresor per a les futures generacions.

Del manuscrit inicial en destaquem dos continguts essencials que són el Decàleg Conservació del Medi Marí i la guia de bones pràctiques dirigida a navegants, amants i usuaris del mar.

Decàleg de Conservació del Medi Marí, extret del manuscrit de Joan el pescador

Els punts que formen aquest decàleg de conservació del medi marí són el resultat de la visió clara, senzilla i sàvia d'un home que ha viscut de la mar i per a la mar. És també el manifest de la seva voluntat per conservar el tresor més preuat de la seva vida, la mar, i de compartir-ho per sempre amb nosaltres.

El decàleg és l'essència de coneixement necessari a partir del qual es poden dinamitzar accions personals i col·lectives de millora i conservació d'aquest llegat natural de valor infinit.

1. VALOR

És essencial donar valor al mar, als seus actius, recursos i produccions en base als beneficis que genera el seu capital natural per al conjunt del sistema viu del planeta i per a la humanitat.

2. EDUCACIÓ

És imprescindible fomentar la cultura del mar a tota la societat i, en especial, a les noves generacions per tal que siguin educades amb valors ecològics i ètics sobre una visió de corresponsabilitat social individual i col·lectiva.

3. INVESTIGACIÓ

És necessari promoure l'estudi del mar per nodrir el coneixement humà i la saviesa amb la finalitat de millorar la gestió i conservació d'aquest legat.

4. EMPRESA

El medi marí és l'actiu més important de les empreses que directament o indirectament utilitzen el mar com a escenari final dels seus productes o serveis. Invertir en la seva millora i conservació és entrar en l'excel·lència que consolida l'empresa del futur i millora el benestar de les futures generacions.

5. TECNOLOGIA

És precís incorporar les noves tecnologies en les empreses per a aconseguir un òptim desenvolupament tècnic i industrial que integrin l'ús eficient del consum de recursos i la gestió de residus en el marc de la sostenibilitat ambiental i el respecte pel mar.

És bàsic afavorir la transmissió de recursos i informació amb els països en desenvolupament per a millorar, des d'una visió global i ecosistèmica, la conservació del mar i garantir-ne un ús perdurable.

SOLIDARITAT 6.

És necessari establir accions de recuperació i millora dels recursos pesquers des d'una visió ecosistèmica i potenciar el sector de la pesca artesanal per garantir la seva permanència en un mercat on es valora la qualitat del producte i uns sistemes d'extracció dels recursos naturals més eficients i sostenibles.

GESTIÓ 7.

Promoure el debat polític a nivell local, regional i internacional per a instaurar una legislació eficient que ens permeti, de manera responsable, democràtica i equitativa regular la gestió del mar i garantir la seva conservació.

LEGISLACIÓ 8.

Donar suport a les entitats locals i les ONG del territori litoral i marí per a potenciar les seves xarxes de col·laboració, així com aportar-hi informació i recursos per a la millora i conservació del mar a escala local i regional.

COOPERACIÓ 9.

Activar el principi de responsabilitat personal i col·lectiva davant l'ús i gestió del medi marí per a reduir l'impacte ambiental de la nostra presència o actitud.

RESPONSABILITAT 10.

Guia de bones pràctiques ambientals per a navegants i usuaris del mar

Dins del manuscrit d'en Joan el pescador hi havia una part dedicada al bon ús i gestió del mar. Pel seu contingut en bones pràctiques ambientals dediquem, a tots els navegants i usuaris del mar, aquest compendi de consells i directrius que ens ajudarà a ser més respectuosos amb el mar i a promoure'n la seva millora i conservació.

1. Quan som a port o ens trobem en zones de fondeig

Les nostres **embarcacions** romanen normalment **amarrades** al port o bé **fondejades** en **camp de boies**. Encara que no ho vulguem, el sol fet de flotar l'embarcació ja genera un **impacte**, doncs de manera passiva l'embarcació elimina substàncies químiques a l'aigua de manera lenta i permanent, restes de pintura dissolta, petites gotes d'oli i benzina, soroll, erosió del fons per les cadenes, etc.

El **port** és una instal·lació necessària per l'activitat nàutica o professional, però com a equipament s'ha de gestionar de manera correcta i sostenible. Per tant, com a usuaris i clients del port hem d'exigir que la instal·lació nàutica tingui uns mínims de qualitat ambiental en els seus serveis i que compleixin la normativa ambiental aplicable.

El mateix passa amb els **camp de fondeig** en cales i platges. Si volem un mar net i sa per gaudir-ne, hem d'exigir que el fondeig de les boies sigui **ecològic** i amb un **mínim impacte ambiental** sobre les comunitats del fons marí on està situat. També caldrà exigir que hi hagin els serveis nàutics necessaris, amb les mesures de seguretat adequades i amb el mínim risc d'accident per a la gent i el medi ambient.

I. Controls de les aigües de sentina

Abocar de manera accidental o voluntària aigües de sentina al port o a la cala de fondeig té un impacte ambiental molt important per la contaminació de l'aigua de mar pels derivats del petroli i els productes químics i les olors desagradables. Un litre d'hidrocarburs pot arribar a contaminar 10.000 litres d'aigua i afectar a la cadena alimentària en què formem part.

II. Gestió dels residus generats a bord

La vida a bord d'un vaixell genera residus de tot tipus: paper, plàstics, olis, detergents, paper, piles, matèria orgànica, etc. La mala gestió d'aquestes deixalles contamina el medi ambient, l'embruta i es malmeten recursos naturals de gran valor. El reciclatge és essencial per a ser més sostenibles, la nostra contribució és bàsica.

III. Fondeig en camp de boies

Molts pobles i ciutats litorals no tenen port i instal·len camp de boies temporals en cales i platges per donar servei d'amarratge. Aquesta activitat històricament no s'ha fet de manera coherent i ecològica, per tant, la majoria dels fons litorals rics en hàbitats i espècies fràgils o protegides estan en franca regressió o, fins i tot, han desaparegut.

COM ACTUAR

1. Evitar la generació d'aigües de sentina. Per aconseguir-ho és fonamental tenir un bon manteniment de l'embarcació i/o confiar en tallers nàutics que siguin professionals i tinguin algun sistema de gestió de qualitat com el dQB o la ISO 14001.

2. Comprovar que el sistema de buidat de l'aigua de sentina funciona correctament a través de sistemes eficients i tancats que garanteixin una bona gestió de l'aigua contaminada.

3. NO buidar mai les aigües brutes de sentina a mar obert.

1. Garantir una bona gestió dels residus portant-los als punts de recollida selectiva del port, al punt verd més proper de la ciutat o poble o, si cal, a casa nostra.

2. Fer una compra verda i intel·ligent abans de pujar a bord. Per generar menys residus, el millor és evitar-los tot minimitzant embolcalls, envasos, papers i cartró.

3. Portar recipients reutilitzables adequats per a cada funció, ampolles d'aigua de plàstic, caixes de plàstic hermètic pels aliments, bosses de teixit resistent per a la fruita i aliments i disposar de bosses o caixes per poder retornar els residus bàsics (paper, plàstic, envasos...).

4. NO llençar mai residus de cap mena a mar obert.

veure pàgines 36 i 37

2. Quan naveguem

Navegar és un dels plaers més grans que ens ofereix la mar, sobretot si ho fas a vela i el vent t'impulsa en la direcció desitjada. Hi ha moltes maneres de navegar, unes més ecològiques que d'altres, però sempre representa una experiència positiva per recordar en les nostres vides.

El **navegant** per sobre de tot ha de ser respectuós i responsable davant del medi marí que l'acull. La seva presència, actitud o comportament en l'entorn marí i en l'ús de la nau és important perquè aquesta activitat sigui sostenible i ambientalment perdurable. Durant la navegació hi ha contaminació de l'aigua de mar de tipus químic i físic, a més, la freqüentació de zones ecològicament sensibles pot produir efectes nocius per les espècies i hàbitats marins més sensibles.

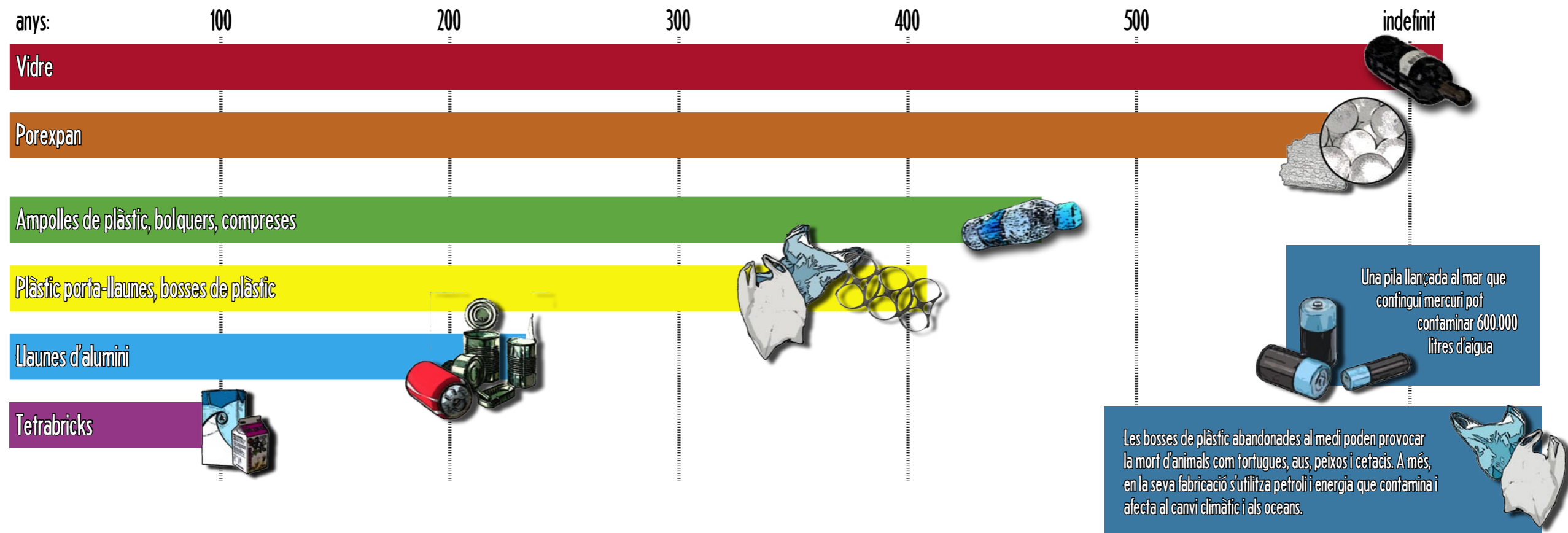
I. Quan naveguem i fondegem

A part del control i gestió ecològica de les aigües de sentina i dels residus generats a bord, del manuscrit del bon Joan en traiem ara altres accions específiques per valorar i aprendre.

COM ACTUAR

1. Navegar amb respecte per la vida aquàtica. Un excés de velocitat augmenta el consum, genera més soroll dins i fora del mar i contamina més.
2. Tenir una embarcació eficient i ben dissenyada per evitar aquests impactes i utilitzar-la amb responsabilitat.
3. Substituir el motor vell de les nostres naus per uns més eficients i ecològics i que tinguin un nivell baix de decibels i fums.
4. Navegar a vela el màxim de temps possible durant la nostra singladura: gaudirem més de la mar, serem més sostenibles i el nostre temps a bord serà inoblidable.
5. NO llençar mai menjar al mar, ja que contribueix a transformar un entorn que s'ha de mantenir el més natural possible. L'efecte de veure menjar flotant no és agradable, malmet el paisatge i canvia el comportament dels animals.
6. Evitar navegar per zones ecològicament sensibles, per això caldrà informar-nos per on naveguem i si la zona està declarada com a zona sensible al pas de cetacis, tortugues o altres pelàgics.
7. Fondejar amb respecte per la vida de l'entorn on estem. Normalment l'amant de la mar, quan navega, cerca llocs verges i tranquils que, normalment, són els més bonics i fràgils. Cal valorar l'impacte ambiental sobre l'entorn derivat de la nostra presència o actitud.
8. Si anem a fondejar en zones sensibles i està ple de gent, hem de ser responsables i marxar a una altre zona amb menys pressió.
9. Pescar de forma responsable, únicament en zones permeses i mai en zones protegides, sensibles o que suporten una gran pressió extractiva. Per poder pescar primer hem de sembrar.

Quadre cronològic del temps que tarden els residus que tirem al mar en degradar-se

▼ Recursos

Nacions Unides
www.un.org

Unió Internacional per a la Conservació de la Natura
www.uicn.org

Associació Nereo
www.nereo.org

SILMAR: Xarxa de Seguiment Ibèric del Litoral Marí
www.silmar.org

Fundació Mar
www.fundaciomar.org

Centre d'Activitats Regionals per a la Producció Neta
www.cprac.org

Grup de Treball de Custòdia Marina
www.custodiamarinaxct.org

Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí
www.marm.es

Departament de Medi Ambient i Habitatge
mediambient.gencat.net

Programa MAB (Man And Biosphere)
www.unesco.org

Pla d'Acció per a la Mediterrània
www.unepmap.org

fundació**mar**

► amb la col·laboració de ◀

Centre d'Activitat Regional
per a la Producció Neta

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge